Nagyvárad, 1908 XIV. évfolyam 41. szám. Kedd, február 18.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre... ... ... 16 kor.
Negyedévre... ... ... 4 «
Helyben házhoz hordva:
Egész évre... ... ... 20 kor
Negyedévre... ... ... 5 «
Vidékre postán szállítva:
Egész évre... ... ... 24 kor.
Negyedévre... ... ... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apácza-utcza 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadásáról vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 17.

A paktum.

Valami készül.

Ovatosan, mint mikor a vadász bozótos területen halad előre, puhatolóznak a lapok az ország véleménye iránt: milyen módozatok mellett volna lehetséges a katonai kérdések tárgyalását ujra felvenni, az ellentéteket elsimitani, a nemzetet megnyugtatni és a hadsereget a kellő szinvonalra emelni?

Ritkán történt okosabb kezdeményezés a hadvezetőség részéről, mint ez. Hogy azonban idáig jutottunk, előbb néhány tanulsággal kellett gazdagodnia Bécsnek.

A katonai kérdéseket tudvalevőleg kikapcsolták ama bizonyos paktumból, a mely a koalíciót kormányra juttatta. Katonai kérdéseket egyelőre nem lenne szabad feszegetni. Az volt a számitás hátsó gondolata, hogy az általános választói jog alapján császári szociáldemokrata és feketesarga nemzetiségi többség kerül a parlamentbe, a melylyel könnyü lesz nemzetiségi engedmények nélkül elcsinálni a hadsereg ügyeit.

A milyen jól kifundáltnak látszott ez a gondolat akkoriban, annyira elhibázottnak bizonyult — a nemzet nagy szerencséjére.

A mi szociálistáink addig császáriak, mig ezzel tüntethetnek a magyar király ellen és igy félelmes mumusoknak tünhetvén fel, könnyebben feljutnak a hatalom ugorkafájára. Onnan felülről azonban olyan republikánusok lennének, mint a pinty. Józan belátás kell csak hozzá, semmi egyéb, s beláthatja minden generális, hogy jobb a koalició királyhü magyarjaival tárgyalni, mint császárhüséget mutató nemzetközi republikánusokkal.

Másik ok, hogy a jövő képe nem olyan kedvező a magyarság ellenségeire nézve, mint egyesek kárörvendve elképzelték.

Illetékes köröknek bizonnyal volt már alkalmuk megismerni az Andrássy által tervezett választói reform alapelveit. Beláthatták, hogy egy Andrássy nem fog olyan javaslattal lépni az országgyülés elé, a mely öngyilkosságot csak az eddigi nemzeti erővivmányokkal szemben is hátrálást jelentene. Észszerübb lesz tehát a mostani többséggel annak békés hangulatát felhasználva, a katonai kérdéseket évek sorára előre megoldani.

Ez a megoldás csak üdvös lehet az országra, a koalicióra és a hadseregre egyaránt.

Az országnak érdeke, hogy a katonai ügyekben valahára rend legyen. Éppen olyan vagy még inkább égető kérdés ez, mint volt a gazdasági kiegyezés — csak óhajtandó, hogy a katonai ügy megoldása a gazdasági kiegyezésnél jobban sikerüljön. A koalició az uj választási törvény alapján elrendelendő választások elébe sokkal kedvezőbb kilátásokkal indulhat, ha a kvótaemelés szépséghibáját ellensulyozhatja katonai vivmányokkal. A hadseregre pedig csak előnyös lehet, ha az elkerülhetetlenül bekövetkezendő megmagyarosodás minden rázkódás nélkül, lépésről-lépésre következik be. Előbb magyar levelezés a magyar hatóságokkal, aztán magyar ezrednyelv, ennyit már elértünk. Most jön a perrendtartás magyar nyelve, a belső szolgálat magyar nyelve, aztán általában magyar szolgálati nyelv és végül a magyar vezényszó.

Ez a természetes, fokozatos haladás, a magyar hadsereg vissza nem tartható kibontakozása. Ennek az utjára rá kell lépni — és jobb most, mint később, a mikor esetleg nem lépésről, hanem ugrásról lesz szó.

A paktum nem köti a felek kezeit, mihelyt mindketten készek a módositásra. Etikai és nemzeti szempontból sem lehet kifogást tenni, mert hiszen ha a paktumban benne lehetett a mai, alaposan kifogásolható rendszer fenntartása, sokkal inkább benne lehet annak lényeges javitása is. A viharok elcsendesedtek, a harc

„TISZÁNTÚL" TÁRCZÁJA.

TÜNDÉRSZERELEM.

Regényes daljáték 3 felvonásban. Irta: *Martos* Ferencz, zenéjét szerzette *Huszka* Jenő. A Szigligeti szinházban esőször adták 1908. február 16-án.

Virágos, bübájos, üde dolog a Tündérszerelem a mostani szinpadi ujdonságok közt. Megzendült az igazi magyar költészet hangja a nemzetközi malacságok után sa zsenge kisérletezések helyett erős tehetségek jutottak szóhoz. A Tündérszerelmet lehet eddig az idei müsor legkiválóbb operetjének tekinteni, legkiválóbbnak minden tekintetben.

Meséje a Szent Anna tó regéjét dolgozza fel rendkivül poétikusan. Az első felvonás a tó melletti erdő mélyén játszik. Egy öreg remete él ott a ki imádság után meghuzza kis harangját s a harang szava biztos hivó szózat az erdőben eltévedt emberek számára. El vannak e miatt keseredve a vizi tündérek, mert a mióta a harang szól, nem sikerül embereket magukkal csábitani s berántani a vizbe. Ekkor két ember téved a remetéhez: a fiatal Gergő (Szántó) és Csalabér bakter (Hajnal). A vizi királynak kitünő ötlete támad a harang eltávolitására: rábeszéli leányát, Csillát (Károlyi Leona,) hogy kacérkodjék Gergővel addig, mig a fiu halálosan beleszeret, aztán vegye rá, hogy a harangot lopja el és dobja tóba. A dolog könnyen megy, a szerelmes Gergő egy kis vonakodás után beleegyezik a haranglopásba, csak azt köti ki, hogy aztán feleségül kapja meg Csillát. Ez ellen féltékenyen tiltakozik Cincér (Palásthy), a tücsökkirály, a ki szintén szerel Csillába; de megnyugtatják, hogy ne féljen, nem komolyan megy a dolog, a mint a harang a tóban lesz, Csilla a szerelmes legényt is berántja a vizbe. Arra azonban nem számitanak, hogy nemcsak Gergő szereti meg Csillát, de a tündérleány is beleszeret a legénybe. S a mint Gergő bedobta a harangot és megkapta Csillát, rögtön viszi is magával haza, a falujába, Cincér, a vizi király és az egész tündérország nagy keserüségére.

A második felvonás a faluban játszik. Csillát nagy szeretettel fogadják Gergő szülei, azonban Cincér álruhában azt a hirt bocsátja világgá, hogy Csilla boszorkány. Megerősiti ezt a hirt, hogy egy hirtelen támadt tüzet a vizi király Csilla kérelmére épp oly hirtelen el is olt. A zajongó sokaság ezért neki támad a tündérleánynak, s fenyegeti. Még nagyobb lesz a zaj, mikor a harang egyszerre elnémul s a templomba menni akaró Gergő és Csilla előtt a templomajtó becsapódik; az ég elborul, dörög, villámlik, megjelen az erdei remete s kijelenti, hogy Gergő is, Csilla is, mindaddig átok alatt maradnak, mig a harangot ki nem veszik a tóból. Most már Gergő szülei is a leány ellen fordulnak, a ki erre kétségbeesetten beleugrik a kutba, hogy vissza menjen övéihez, az erdei vizek mellé. Mikor Gergő észreveszi, hogy Csilla nincs többé, ismét kimegy az erdőbe szerelmese után.

A harmadik felvonásban ismét az erdőben vagyunk. Nagy ott a szomoruság Csilla eltávozása miatt, de épp olyan nagy az öröm is, mikor visszatér. Már most megint teljes a boldogság: fődolog, hogy a harang a tóban maradjon, mert ha visszakerül, felszabadul Gergő lelke az átok alul, a tündérek pedig elpusztulnak. Csilla szerelmes lelkét megkapja a gondolat, hogy megmentheti Gergő lelkét; nem bánja, ha ő is bele pusztul. Megmondja Gergőnek, hogyan szerezheti vissza a harangot; Gergő vissza is hozza a tó mélyéből a harangot s a mint ráüt, nagy zugás zengés közt megbalnak a tündérek. Csilla is össze roskad, de aztán felébred: emberré vált, mert megtanult imádkozni és jól tenni. Gergő boldogan zárja szivére s a remete áldása kiséri az ifju párt haza.

Első dolog, a mi megkapja a néző lelkét ennél a bájos operettnél, annak tiszta magyarsága. A népmesék alakjai elevenednek meg s a népköltészet fantáziájának örökszép alkotásai szövik a darab meséjét. Magyarosak az alakok, magyar a beszédjük, magyar a gondolkodásuk s a magyar zene szépségei ragyognak keresztül a zeneszámokon. Költőségének varázsát csak fokozza magyarsága s ellenállhatatlanul beoltja magát a néző szivébe.

Külön kiemelendő a Tündérszerelem zenéje. Dallamos lágy, mint általában Huszka Jenő muzsikája s pompásan simul Martos csengő rimeihez, pattoló verssoraihoz. Nem egy zeneszáma rövidesen nagy elterjedésre számithat.

Ilyen mesevilágban játszó darabnak csak akkor lehet igazi sikere szinpadon, ha a kiállitásbeli fény párosul izléssel. Ez ellen sem lehetett kifogást tenni. Pazar fénnyel, részben uj diszletekkel és jelmezekkel került szinre a Tündérszerelem. Ha még az ócska és igen

után béke következett. Elkövetkezett az intézményes alkotások kora s a hadsereg intézményének nyugodt, békés reformálására nézve valóban elmondhatjuk: itt az idő, most vagy soha. *

Az uj horvát választások. Mint Zágrábból jelentik, a hivatalos lap tegnapi külön kiadása a bánnak az összes megyei hatóságokhoz, valamint Zágráb, Eszék, Varasd és Zimony városok törvényhatóságaihoz intézett rendeletét közli, amely Horvátország, Szlavónia és Dalmáciában a választás határnapját ez évi február hó 27. és 28-ára tüzte ki.

Tisztviselők a lakbértöbbletért.

A nagyváradi állami és megyei tisztviselők vasárnap délelőtt igen népes gyülést tartottak az Otthon helyiségében a jelenlegi lakpénz aránytalanul csekély összegének felemelése tárgyában. A gyülésről részletes tudósitásunk a következő:

Délelőtt tizenegy órakor csoportonként vonultak be az Otthon helyiségébe az igazságszolgáltatás, megye, pénzügyigazgatás, posta s kulturmérnöki hivatal hivatalnokai és zsufolásig megtöltötték a termeket. A nagy érdeklődésből meglátszott, hogy mily sivár viszonyok között élnek a tisztviselők s hogy ennek az állapotnak megváltoztatása elkerülhetetlenül szükséges.

Az összegyült tisztviselők egyhangulag Papp Miklós pénzügyigazgatót választották meg a gyülés elnökévé és előadójává.

Papp Miklós az Otthon alapszabályaira hivatkozva kijelenti, hogy azok értelmében az Otthonnak kötelessége a tisztviselők anyagi érdekeinek megvédése céljából is sikra szállni. A lakbér-ügyek legutóbbi rendezése pedig ezt megkivánta s ezért hivta össze a tiszviselőket. Mielőtt részletesen foglalkoznának az ügygyel, inditványozza, miszerint Nagyvárad város törvényhatóságát illetőleg a legutóbbi közgyülésen a lakbér-viszonyok ügyében felszólalt Rimler Károly, Sass Ede, Niedermann Antal, Halász Lajos stb. törvényhatósági tagoknak a gyülés jegyzőkönyvi kivonaton fejezze ki köszönetét. Az inditványt lelkesen fogadták s azt határozatilag mondták ki.

Ezután a gyülés kimondotta, hogy Nagyvárad város törvényhatóságnak felterjesztésén kivül a tisztviselők is külön kérvényben forduljanak a kormányhoz. A felterjesztésben részletesen kifejtik a tisztviselők kivánalmukat. Nagyvárad folytonos fejlődése következtében az élelmi cikkek megdrágulása mellett a lakbér 40—100 percenttel emelkedett. Kérik, hogy addig is, mig a kormány rendezné a lakbér ügyet, az átmeneti kiadások terhére 1908 január 1-től a nagyváradi tisztviselők is részesüljenek lakpénz pótlásban.

Rámutatnak arra ferde állapotra, melyben a törvény szabja meg, hogy milyen helyet kell elfoglalni a tisztviselőknek a társadalomban és az ezt elérhető eszközök mily silányak. A legtöbb tisztviselő, hogy megfelelő lakást bérelhessen fizetéséből kénytelen a lakbért pótolni, miáltal természetesen önmagától és családjától a legszükségesebb dolgokat kénytelen megvonni. Ez különösen a kisebb tisztviselőkre áll, akik kénytelenek a külterületeken eldugott zugokban bérelni egészségtelen lakást jó drágán, mert jobbra nem telik.

Hivatkoznak azokra az állapotokra, melyek miatt a legutóbbi időben Kassa, Pozsony, Temesvár, Kolozsvár négy várost magasabb lakbérilletményben részesitették és azok az állapotok nem voltak olyan sulyosok, mint a nagyváradiak. Hogy a nagyváradi lakásviszonyok sulyosak, azt már korábban elismerték azáltal, hogy a vasuti alkalmazottakat magasabb lakbérilletményben részesitik.

Az előadottakhoz *Bary* József törvényszéki elnök szólalt fel elsősorban. Ugy kivánja a felterjesztést megtenni, hogy az ne általánosságban legyen, hanem csak Nagyváradról szóljon, mert tényleg az egész országban rosszak a lakásviszonyok, de az általános rendezés bevárását nem teheti Nagyvárad. Tudja, hogy csakis azok a városok soroztatnak magasabb illetményi osztályba, melyek alaposan megtudják indokolni tarthatatlan állapotukat. Inditványozza, hogy az ügy eredményes keresztül vitelére kéressenek fel *Glacz* Antal főispán, *Rimler* Károly polgármester. Értesülése szerint a kormány adatokat szerzett be a nagyváradi lakásviszonyokról. Ezek az adatok a tisztviselőkre nem voltak kedvezők és e miatt marad ki Nagyvárad. Valószinünek tartja, hogy az adatokból az tünt ki, hogy vannak olyan részek, melyeken olcsón lehet lakást kapni, azonban ez nem vehető irányul, mert a tisztviselők ugyszólván csak Olasziban bérelhetnek lakást, aminek az az oka, hogy Nagyvárad közlekedési eszközei igen kezdetlegesek. Az adatok ujonnan való beszerzését javasolja s ennek megtörténte után ugy gondolja, hogy más nézeten lesz a miniszter is.

Szép Lajos a pénzügyigazgatóságtól szerzett be adatokat és azokat fel is terjesztette, hogy ezek után is mellőzve lett Nagyvárad azt annak tulajdonitja, hogy nem volt elegendő összeg felvéve a fedezetre.

Kováts vámellenőr a felterjesztésben Nagyváradnak az I-ső osztályba leendő sorozását, javasolja kérni.

Papp Miklós ezt nem tartja keresztül vihetőnek. Bejelenti továbbá, hogy illetékes egyéntől arról értesült, miszerint a rendezés fonala épen Nagyváradnál szakadt meg. Az adatok beszerzését a nagyváradi adóhivataltól javasolja beszerezni.

Az inditványokat elfogadták s a végleges felterjesztés szövegezésére *Petry* Gyula tanárt, *Szép* Lajos titkárt és *Kiss* mérnököt kérték fel. Kimondották továbbá, hogy a feliratot küldöttség utján juttatják illetékes helyre. A küldöttség tagjai lettek *Glacz* Antal főispán, *Rimler* Károly polgármester, *Bary* József, *Papp* Miklós, *Siket* Trajan és az összes biharmegyei országgyülési képviselők.

Kováts vámellenőr a monstre deputációt nem javasolta. Ezt a miniszter mindig megszokta hallgatni s megfelelő hivatalos pózban meg is igéri jóakaratát, de rendesen eredménytelen a működésük. Inkább egy három tagu küldöttséget javasol. Ezekkel a miniszter sokkal bizalmasabban tárgyal és ennek biztosabb eredménye is van.

Bary József kijelenti, hogy a nagy küldöttség tagjai azon fognak lenni, hogy módját ejtsék a bizalmas értekezésnek.

Papp Miklós a felmerülendő költségek fedezésére inditványozza, hogy azt közösen viseljék.

Bary József: Természetesen a fizetés arányában.

Az inditványt elfogadva, a gyülés déli 1 órakor véget ért.

UJDONSÁGOK.

Estélyen.

(Carlához.)

Fénylő csillár, parquette, ragyogó a terem,
Hová tündérszépem ma eljöttél velem.
Bübájos mosolyod csengő nevetésed,
Sóvárgó tekintet mind mind feléd téved.

Szép szemed varázsát szórod szerte széjj l,
Udvarló szavakat szivod titkos kéjjel,
Csillogó ünneplés, suttogás vesz kö ül,
Mámoros a lelked, kis szived, hogy örül.

Gólya fészkes há unk csendes magányára,
Ébredő szerelmünk büvös órájára,
Mért nem gondolsz vissza a zsibongó zajba?
Fülemile dala szólott ott hajnalba!

Nem nézett ránk senki, másra mi se néztünk·
Edes büvös vágygyal t lve volt a lelkünk;
Mulassunk, kacagjunk . . . ez ember tömegbe . . .
De mintha valami . . . fájna a szivünkbe!??

*** A miniszter a dispensairek ellen.** A belügyminiszter szakközegei nem sok eredményt várnak a tüdőbetegek rendelő intézetétől. Nagyvárad városa ugyanis felterjesztésben kérte a minisztert, hogy addig is, mig a tüdőbetegek népszanatoriumát felállithatja, a miniszter által e célra engedélyezett 3000 koronát igénybe vehesse. A fenálló dispensaire t anyagilag támogassa. A belügyminiszter kijelenti, hogy a dispensaire nem arra való, miszerint ott betegeket vizsgáljanak s gyógyszerekkel lássák el, szóval ott kisérleteket tegyenek különféle gyószerekkel a betegeken, hanem feladata a dispensaire nek, hogy a betegség tovább terjedését gátolják. Erre pedig nem kellenek nagy termek s igy nem teljesitheti azon kérését a városnak, hogy a dispensaire megnagyobbitásához anyagilag járuljon. Amit a dispensair-re költ a város, azt is helyesebb volna a tüdőbetegek és azok családjai jólétének emelésére, javitására forditani. Mindazonáltal nem zárkózik el teljesen a kérelem elől s 4000 koronát kiutal, olyan célból, hogy azt a szegény tüdőbetegek és azok családjainak istápolására forditsák.

*** Egy régi napidijas panasza.** Egy elöregedett szegény városi napidijas panaszos kérvénye érkezett be tegnap Nagyvárad város közigazgatási iktatójába. Ez a kérvény megdöbbentően tárja fel azt a szükséget, amely az ilyen kis ekszisztenciákat nyomorgatja. A szegény napidijas lábait megtámadta a rheuma s csak ugy képes feljárni a hivatalba, hogy reggeltől estig ott van, mert lábai nem birnak annyi gyaloglást, hogy délben is haza járjon. — Nyomoruságának illusztrálásául becsatolja a községi bíróság végzését, amely szerint a tüzifáért végrehajtás van ellene kitüzve. Amig ő a hivatalban kinlódik, elöregedett, munkaképtelen felesége otthon nyomorog. Segélyért folyamodik

---

kezdetleges templom helyett is ujat, különbet láttunk volna, még szebb lett volna az összhatás. Igy is aligha hozza szinre még egy vidéki szinpad ilyen kiállitásban a Tündérszerelmet.

Az előadás gondos betanulás eredménye volt; csak a női kar precizitása hagyott hátra itt-ott némi kivánni valót. A két főszerep Szántó és Károlyi Leona kezében volt, a mi már biztositja a sikert. Különösen Szántó Gáspár tökéletesen eltalálta a mese paraszt legényének a hangját, a mellett énekével is brillirozott. Károlyi Leona tündére hasonlóképpen nagyon tetszett. Pajkosságot és mély érzést, incselkedő jókedvet és fájdalmat egyaránt tökéletesen hozott szinre. Éneke szinten kitünő volt. Harmadik, a ki eredeti felfogásával keltett állandó derültséget, Hajnal György. Az ő székely parasztja, kivált a második felvonásban, legsikerültebb alakitásai közzé sorolható. A többi szerep kisebb, de azért nem jelentéktelen. Lelkiismeretes munka nyilvánult meg e kissebb szerepek személyesitőinek alakitásában is, ugy hogy az előadás sikerében méltán osztoznak a főbb szerepl ökkel Fehér Gyula, Szarvasi, Vank, Lányi Edit, Simon Mariska, de legkivált a tücsök király, Palásrhy, a kinek érdeme a pompás, mozgalmas és szines rendezés is, valamint T. Pogány Janka.

Előreláthatólag a Tündérszerelem lesz az idei sziniszezonnak egyik legszebb sikerü és legkedveltebb ujdonsága. A »Bálkirálynő« szerzői megtanulhatták volna a magyaroktól, hogyan lehet népmesét élvezetesen operetté feldolgozni?

—r.

a városi tanácshoz, bizva annak nagylelkü jóindulatában.

* **Előmunkálati engedély-meghosszabbitás.** A fürdővasut épitése, mint már közöltük, annyira előrehaladt, hogy kilátás van rá, miszerint még a nyár elején üzembe hozható lesz a közönség által rég óhajtott fontos közlekedési mü. A fürdővasutra adott előmunkálati engedély ideje lejárt, de a kereskedelmi miniszter az előmunkálati engedélyt egy évre meghosszabbitotta.

* **Diszes esküvő.** *Korda* Andor, budapesti banktisztviselő, néhai dr *Korda* Kálmán orvos fia, tegnap tartotta esküvőjét bájos arájával *Molnár* Laura kisasszonynyal, *Molnár* Lajos szőlőbirtokos, az Agrár-bank képviselőjének kedves leányával. A diszes esküvőn előkelő nászközönség volt jelen.

* **Feneketlen sártenger.** Az elmult szombaton deputáció járt a főispánnál, polgármesternél és főmérnöknél Váralja és Velence érdekében s kérte, hogy végre-valahára ezekre az elhagyatott városrészekre is gondoljon a város. A deputáció szónoka vázolta az ottani állapotokat, de szóval azt nem lehet ecsetelni, amilyen állapotok vannak a Kolozsvári-utca elejétől kezdve az egész városrészben. Pocsolyák, araszos, sőt nagyobb sár. S az utcákkal vetekednek az udvarok A legtöbb valóságos szemétdomb. Csak ugy szerezhet erről fogalmat valaki, ha látja. Tegnap a Krisztina-utcai lakosok adtak be kérvényt, hogy legalább néhány szekér kavicsot vitessen oda a város, mert nem lehet járni a sártól. Ez az utca pedig nem is oly messze, az izr. kórház mellett van.

* **Láng Józsefné meghalt.** Mélységes, igaz részvéttel értesült Nagyvárad egész társadalma arról a sulyos csapásról, mely *Láng* Józsefet és családját érte: vasárnap reggel 9 órakor váratlanul elhunyt Láng Józsefné sz. Resch Irma. Akik tanui lehettek a Láng-család boldog családi életének, a kik láthatták azt a boldogságot, melyet a szerető hitves és jó anya a kis családi fészekbe varázsolni tudott, azok mind mélyen átérzik Nagyvárad e derék, szorgalmas, talpig becsületes polgárának fájdalmát, a sulyos veszteségen. A megboldogultnak temetése ma délelőtt fel 10 órakor lesz. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Láng József és gyermekei István és Alice ugy a maguk, mint alulirott rokonok, valamint számos más rokonnak nevében is mélyen szomorodott szivvel tudatják a felejthetetlen jó hitves, anya, leány, testvér, sógornő és rokon Láng Józsefné szül. Resch Irma Stefánia folyó hó 16-án reggel 9 órakor, élte 30 ik, boldog házassága 12-ik évében, rövid szenvedés után történt csendes elhunytát. — A megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 18-án d. e. fél 10 órakor fognak a Rákóczi-uti Rimanóczy-házban a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s a várad-olaszi-i plébánia templomban tartandó engesztelő szent miseáldozat bemutatása után a várad-olaszi-i sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátnői és ismerősei tisztelettel meghivatnak. Nagyvárad, 1908. feb uár 16. Az örök világosság fényeskedjék neki! özv. Resch Ferencné sz. Thuróczy Emilia anyja, özv. Láng Józsefné szül. Stöcklein Rozália anyósa, Resch Ferenc, Resch Frigyes, Resch Katinka testvérei, Láng Győző sógora, Láng Győzőné szül. Regényi Olga sógornője.

* **A szinkör épitése.** Emlitettük, hogy a nagyváradi nyári szinkör ügye a megvalósulás stádiumába jutott, amennyiben az állam hajlandó a szinkör épitését finánciro zni s a szinigazgató évenkint 4000 koronával járul az épitési költségek törlesztéséhez. *Erdélyi* Miklós szinigazgató ezen hozzájárulást irásban is felajánlotta, akként, hogy a 4000 korona évenkint az állam által adott 8000 korona szubvencióból vonassák le. A polgármester a szépitészeti és közlekedési, valamint a pénzügyi és szinügyi szakbizottságokat február hó 20-án, csütörtökön délután 4 órára együttes ülésre hivta össze, amelyen a szinkör épitésének ügyét tárgyalják s megállapodásra jönnek arra nézve, hogy melyik területet ajánlják a törvényhatóságnak a szinkör helyéül a rendkivüli közgyülésen.

* **A Gyermekvédő Liga és a szalárdi intelligencia.** Az országos gyermeknap-rendező bizottság biharmegyei csoportjainak megalakitása nem megy valami akadály nélkül. Legutóbb a szalárdi járás főszolgabirája kisérelte meg a megalakitást, azonban ott nem vállalkozott a bizottsági tagságra senki. Csupán igéreteket tettek, hogy adandó alkalmakkor esetleg közre fognak müködni a gyermeknapnak eredményre juttatása érdekében.

* **Adományok.** Dr. *Szmrecsányi* Pál megyés püspök a Szent László figyermek menedékház és koldusápoló intézet részére 1000 koronát, a latin szertartásu káptalan pedig 400 koronát adományoztak.

* **Leányrablás.** A divatját multa leányrablási romantikus történeteket a hadsereg nem akarja végleg kipusztulni hagyni. Ha ugyan nem is várurak szépséges lányait rabolnak ők, de legalább is szobacicákat, még pedig császári és királyi egyenruhában vezényszóra. Egyik uri családhoz beszegődött cselédnek egy leány azzal a kikötéssel, hogy ő neki unokatestvére is van, aki megszokta látogatni. A föltétel bármily különös is volt mégis el fogadták. Tegnap azonban az egy unokatestvér helyett egyszerre három ilyen jelentkezett K-ttő ugyan közember volt és vezényszóra jöttek, de a harmadik az igazi (?) unokatestvér az őrmester ur *Varga!* Mikor megjelent mintha egy századot vezényelt volna rohamra ráförmedt a a gazdára, aki ott is hagyta őket. Az őrmester összepakolt s a leány holmiját infanteristáéknak adva menydörgős hangok hallatása között elvágtatott természetesen az — unokatestvérével. Folytatása a rendőrségen következik.

* **A dühös udvarló.** F. hó 16-án este 7 óra után Zsurkucz György hetes a Bémer-téren egy ólmos végü bottal fejbevágta Turányi Borcsa cseléd leányt, akinek a füle mellett s a fején a bőr behasadt. Eljárás folyamatba tétetett.

* **Vakmerő betörés a Kolozsvári-utcán.** A Nagyváradra betolakodott idegenek most már megkezdték munkájukat. A tegnapi nap folyamán Kolozsvári-utca 1 szám alatt lakó *Berger* Lajos lakásába idegen egyén behatolva mintegy 3000 korona értékü ékszert lopott el. A betörés tettesét még nem sikerült a rendőrségnek elfogni, de erős a gyanu, hogy azt a ma oly sürün jelentkező idegen honosságu egyén követte el. Az utóbbi időben nagy feltünést keltett a Nagypiac-téren egy elegáns férfi, aki magát törökországi gyémántkereskedőnek adta ki. Gyémántjairól természetesen nem tudott senki semmit. A kereskedő nem is annyira kohinoorjainak eladására, mint inkább a kártyára tektette a fősulyt. A kávéházban állandóan veszitett és ilyenkor pénz nélkül távozott rövid időre. Mikor azonban visszatért, mindég volt pénze. Gyanus volt az ember, azonban alapos ok nem volt a rendőrségi beavatkozásra. És a gyémánt kereskedő tegnap hirtelen eltünt, mikor a Berger ékszerei is eltünt ek. Remélhetőleg ezek után, hogy a jámbor menekültek dolgozni (?) kezdenek, a bejelentési hivatalt fel fogják állitani!

* **Halálozás.** Ozv. *Tóth* Mihályné sz. Moza Mária, élete 74-ik évében elhunyt. Temetése ma, február 18-án délután 3 órakor lesz a Halász-utcai gyászházt ól.

* **Az eltévedt báli toalett.** A rendőrség bagaria-szagu raktárába tegnap egy diszkrét doboz is került. A doboz véletlenül jutott oda. Ugyanis a vasuttól több dobozt hoztak be s ezek közé oda tévedt a mi dobozunk is. A rendőrszem mindig kiváncsi, de itt inkább a doboz illata volt az izgató. Hamar fel kellett bontani. Talán bomba is lehet benne. És felbontják a dobozt. De egyszerre meglepődve, merően néz minden rendőrszem oda. Csupa csipke, csupa illat és csupa finomság. A rendőrök sajnálkozva néznek a dobozra, hogy miért nincs itt a tulajdonos is? Ki kell pakolni! Ah, ez hajdisz. No milyen pici lába lehet, hisz ez valóságos tündér-lábra való cipő. Itt az öv . . . Határozottan csinos szoknya . . . Teljes báli toilette, amelyet semmi esetre sem szántak egyik rendőrnek sem.

* **A csók . . .** A csók jó és édes dolog, de akkor, mikor rendőri beavatkozást igényel . . . Még akkor is édes! Ilyenformán gondolkodott vasárnap este a szinházban Bogdán István hetes és Török Erzsi, a konyhatündér. A tündér a másodemeleti zártszékben foglalt helyet s közvetlen mögötte a lovag, aki, mivel csak 40 fillért fizetett, hát csak állott. Folyik, gördül az előadás. És olyan kedves a szinpad. Igy találják a mi nézőink is.

— De jó lehet nekik! — sugja a fiu.

— De milyen jó, különösen annak a kis barnának. (Ez valószinüleg a kis Lengyel lehetett).

— Ezt tovább nem állom!

— Én se!

— No, akkor rajta!

A fiu áthajolt a korláton és elcsattant a csók. Az ezerszemü deákhely, ez a fiatal gárda szeret ismételtetni mindent, a csók hangjára tapsolni kezdett s azt akarta, hogy még egyszer. A rendőr azonban nem osztotta velük a nézetét és abban e pillanatban rontott közéjük, mikor a második csók is kezdett cuppanni. A két szerelmes méltatlankodott ugyan, de a rendőr megvigasztalta őket s megmutatta nekik a fényesbn világitott Bémer-teret, sőt ide le is kisérte őket azzal a jó kivánsággal, hogy itt szabad ismételni, ha nem látják.

* **Lopások.** Folyó hó 16-án éjjel Lukách Géza ny. honvéd ezredes Rákóczy-ut 35. sz. a. levő istállójából ismeretlen tettes 2 lóra való kantárt és egy lepedőt összesen 90 kor. értékben ellopott. F. hó 16-án éjjel Tormann Béla rövidárukeresk. Pecze-u. 44. sz. a. háza udvaráról az ott levő s ponyvával erősen lekötözött szekeréből a ponyva kivágása után 200 kor. értékü rövidáru cikkeket ismeretlen tettesek elloptak. A rendőrség nyomoz.

* **Találtak** egy női csipke gallért (pointlace munka) Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen. I. emelet 7. számu szobában.

* **Nincs többé rheuma**, aszthma, csuz, köszvény, lábdaganat, tyukszem, bütyök, mert Rytkó Viktor budapesti specialista oly próbafürdőt nyitott, hol mindenki kipróbálhatja annak jóságát és párszori használat után már is jobban érzi magát. Minden elhanyagolt és régi rheumát gyökeresen gyógyit. *Ritkó Viktor* a nagyváradi közönség kivánatára bevezetés céljából hosszabb ideig marad és próbafürdőkkel szolgál. Egy gyógy sós láb gőzfürdő 1 koronától feljebb. Nyitva reggel 5 órától 12 óráig férfiak részére, 2 órától 7 óráig nők részére, 7—10-ig ismét a férfiak részére. *Fürdő Pável-utca 3.* Vasárnap egész nap nyitva.

* **Nagyszabásu képkeretezési vállalat** *Szichta Tivadar üvegkereskedésében Kossuth-utca 2.* (volt Blum-féle üzlet) kivánatra kép eretezések azonnal is elkészittetnek. A legegyszerübbtől a legdiszesebbig. Olcsó árban.

Halló! *Ha a cseléd nem ér rá!* Tessék a 605. sz. telefonon szólni és minden legkisebb megrendelést elintéz és a házhoz szállit a legnagyobb pontossággal *Petróvics Mihály* füszer- és csemege-kereskedő Nagyvárad, Főutca, Kugler (Gerbeaud) egyedüli főraktárosa.

SZINHÁZ.

A hét müsora

Kedd: Tündérszerelem.
Szerda: Tündérszerelem.
Csütörtök: Vetélytárs.
Péntek: Ripp Ripp.
Szombat: Vetélytárs.
Vasárnap: d. u. Varázskeringő, este: Nincs e valami elvámolni valója?

Eliána.

(Az Operaház bemutatója.)

Budapest, febr. 17.

Vasárnap mutatták be az Operában Mihalovich Ödön dalmüvét. Mihalovich ezt az operát, melyet Herris H. költeményére irt, már huszonöt évvel ezelőtt készitette és jellemző, hogy sem a mig életben volt, sem halála után nem akadt az Operaháznak igazgatója, aki szinpadra vitte volna, Annál nagyobb az érdeme a mostani igazgatónak. *Mészáros* Károlynak, aki fáradtságot és költséget nem kimélve előadatta ezt a kiváló dalmüvet, mely mint a bemutató is mutatta az Operaház müsorának egyik dísze lesz. Az Eliána tárgyát Tennyson Király idillei nyomán irta a szerzője és forditotta Abrányi Emil, kit anyja Viviána tündér nevelt föl. Partnere, akiről a darab cime is szól, Eliána, egy szende szüz, ki Lancolotba szerelmes s midőn Lancelot elhagyja, szive megtörik és meghal.

Lancelot Artus király tornáján leeresztett sisakrostélylyal, *Garin* néven áll ki ellenfeleivel. Lancolotba nem birt még eddig senki, de most megjelenik az ősz király oldalán szépséges neje, *Gineora*, aki int neki a Lancolot vére a szivébe tódul, keze lshanyatlik s ellenfele nehéz sebbel a földre sujtja. Mindezt az első felvonásban tudjuk meg Laviniustól, Garin-Lancolat hü vitézétől, ki a sebesültet a remete barlangjába hozza. Ott ápolja őt *Eliána*, Lavinius nővére. Garint meghóditja a leány szerelme, felejti Gineorát és szerelmet esküszik Eliának.

A második felvonásban *Gineora* vadászöltözetben üzi-hajtja a »megsebzett s elmenekült Gimet. Fel is találja a gyógyuló Lancolatot, aki Gineora megpillantásakor mindent feled, régi szenvedélye felujul, s önfeledten zárja karjaiba a szép sztrént, ki elviszi őt ujra az udvarhoz, honnan szégyenével elbujdosott. Eliána sikretását senki se hallja.

A harmadik felvonásban győztesen jön meg a király a háboruból, de mindenki Lancelotot, a hőst élteti. A királyné, Lancelot szeretője büszkén nyujtja a nép előtt Lancelotnak csókra a kezét. Ekkor egy fekete lobogós sajkán a remete és Lavinius a haldokló Eliánát hozzák, oda segitik a diadal helyére s Eliána ott hal meg. Mineenki megdöbben, Lancelot lelkiismeretfurdalástól kétségbeesve bevallja a királynak, hogy feleségével megcsalta őt, — most már itéljen, ölesse meg gyorsan. De a király nem ezt teszi. Elkergeti mindkettőt. Gineora öngyilkos lesz, Lancelotot a remete megakadályozza ebben s ő maga is szerzetes lesz.

A darabban igen nehéz szerepek vannak, de *Vasquezné* Itália asszony kitünően játssza a cimszerepet s különösen a harmadik felvonásban excellál. Hasonlóképpen *Anthes* Lancelot szerepében a *Szamosi* Elza, mint Sineóra. *Takács* Mihály, a király szerepében és *Deri* Jenő egy szerepben tüntek ki. A zenét *Mihalovich* Odön még a magyar stilü »Toldi szerelem« előtt irta, nem egy fordulatban, zenei frázisban ráismerhetni arra. Mihalovichot Wagner utánzónak tekintik, de Eliana nem az, csak szerelmi kettőseben s a zenekar dinamikai fokozásában Wagneres. Zenéje, melynek hangterelése müvészies, a drámai hangulatot és a tárgyat a leghivebben fejezi ki.

A darab diszletei gyönyörük, ragyogók.

TÁVIRATOK.

Minisztertanács.

Budapest, február 17. A delegáció ülésezése óta ma délután tartotta a kabinet első minisztertanácsát, melyen a képviselőház munkarendjét állapitotta meg.

Schönaich a hadügyi reformról.

Budapest, febr. 17. Osztrák politikai körökből kiszivárgott hirek szerint Schönaich hadügyminiszter az osztrák delegáció ülésein nyilatkozni fog a hadügyi reformok tárgyában.

A szerb kereskedelmi szerződés.

Bécs, február 17. Pasics szerb miniszterelnök Aehrenthal bárónak táviratban fejezte ki a kereskedelmi szerződés létrejövetelén való őszinte örömét s egyuttal megköszönte neki a kereskedelempolitikai megegyezés elősegitését. Meg van róla győződve, hogy ezen alapon a Szerbia és monarchia között való viszony egyre bensőbb és áldásosabb lesz. Báró Aehrenthal erre azt válaszolta hogy neki is nagy megelégedésére szolgál, a megegyezés létrejövetele s arról biztositotta a szerb kormányt, hogy a monarchia mindig barátságos érzülettel fog viseltetni Szerbia iránt.

Batthyány a katonai kérdésről.

Budapest. Batthyány Tivadar gróf a budapesti VII. kerületi függetlenségi párt mai értekezletén beszélt a katonai kérdések felvételéről. A maga részéről örömmel venné,ha a kérdést uj választás elé vinnék és megkérdeznék a nemzetet, van-e pénze ujabb katonai áldozatokra és mi lenne értük az ellenérték. Szóló hajlandó a katonai kérdések mostani megoldásaba belemenni, ha a nemzet megfelelő konkrét engedményeket kapna cserébe.

A deési képviselőválasztás.

Budapest, febr. 17. Ma volt Deésen a képviselőválasztás. Megválasztották nagy többséggel Bartsay Tamást alkotmánypárti programmal, a függetlenségi jelölt Gál Istvánnal szemben.

Gimnázista öngyilkossága

a vizsgáló bizottság előtt.

Budapest, február 17. A mármarosszigeti gimnáziumnál Dóczi Imre debreceni tankerületi főigazgató vizsgálatot tartott. A gimnázium VI. osztályának látogatása alkalmával Illosvai Jenő gimnazista diák a vizsgáló bizottság jelenlétében revolverrel főbe lőtte magát és meghalt. Tettét azért követte el, mert hanyagsága miatt több tantárgyból megbukott.

Csendőrök sortüze.

Budapest, február 17. A csikmegyei Gymesközéplak községben a csángók és a csendőrök közt véres összetüzés történt. A község határában lévő erdőrészben közbirtok, részben részbirtok. A közkirtok birói záralatt van. A közbirtokosok mégis fát akartak vinni az erdőből, de ez ellen a részesek tiltakoztak. Verekedés támadt a dologból, ugy, hogy a csendőrségnek kellett közbe lépnie. A csángók erre megtámadták a csendőröket, akik önvédelemből fegyveröket voltak kénytelenek használni. Két sortüzet adtak, egy fiatal legény és egy asszony azonnal meghaltak, két ember halálosan, hárman sulyosan megsebesültek.

Kazánrobbanás egy vegyigyárban.

Fiume, február 18, Az Unió vegyészeti gyárban kazánrobbanás történt. A kazánból kitóduló forró gőz a tütőt leforrázta, aki nyomban meg is halt. A gépész sulyosan megsebesült. A robbanás következtében tüz is támadt, ezt azonban a kivonult tüzoltóság hamar eloltotta.

Öngyilkos urileány.

Budapest, február 17. Fischer Sári 22 éves urleány anyját négy nappal ezelőtt elvesztette. Ma kiment a temetőbe és anyja sirján marólugot ivott. Nagy kinok közt meghalt.

EGYESÜLETEK.

A 48-as népkör közgyülése.

A nagyváradi 48-as népkör vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg Szent László-tér (Zsiga-házban) levő helyiségében dr *Stokker* József elnök elnöklete alatt évi tisztujitó közgyülését, amelyen a tagok nagyszámmal voltak jelen. Dr Stokker József elnök üdvözölvén a közgyülés tagjait, a gyülést megnyitotta. — A tárgysorozat első pontjánál Katona Mihály ügyvezető könyvtárnok terjesztette elő a választmány évi jelentését, mely magába foglalta a Körnek 1907. évbeni müködését, a felolvasott évi jelentést eljenzéssel vette tudomásul a közgyülés és lelkesedéssel fogadta dr Stokker József elnöknek azon inditványát, melyben köszönetet kért szavazni Darányi Ignác földmivelésügyi miniszternek a 48-as népkör nek adományozott 150 kötetet tartalmazó népkönyvtár adományokért, melyeket a 48-as népkör cimkéjével ellátva bekötve küldött a miniszter. A 2. pontnál a Kör alapszabály módositását terjesztette elé dr Stokker József elnök és a választmánynak ezen határozatát, hogy a Kör tagdiját a rendes tagokét 6 koronáról 12 koronára javasolja felemelni 1909. évtől kezdve megindokolván, hogy ezt a Kör fejlődése és anyagi helyzete kivánja, itt azonban nagyobb vita támad a közgyülés tagjai részéről többen felszólaltak a felemelés ellen s a tagdijfelemelésre szóló javaslatot levétetni inditványozták. Dr Stokker József, dr Adorján Emil és Weisz Lajos pénztárnok a javaslatot védve kérték annak elfogadását. Végre Stern Soma és dr Adorján Emil inditványa értelmében mégis elhatározta a közgyülés, hogy a Kör tagdiját 1909.

évtől kezdve az alapszabály módosítása értelmében 6 koronáról 8 koronára emeli fel; a Kör pártoló tagjai ezután is ugymint eddig 4 koronát fognak fizetni.

A pénztári jelentést pedig Weisz Lajos pénztárnok terjesztett elő, egyhangulag elfogadta a közgyülés, valamint Katona Mihály könyvtárnok évi jelentését is a kör könyvtára állapotáról és forgalmáról és a kért felmentvényt megadta, s még dr Adorján Emil alelnök ielett jelentés a kör bebutorozásáról jegyzett elismerő 5 koronás részvételi kötvényekről, melynél Nadányi Károly és dr Thury László többet jegyzenek és a kör céljaira adományoztak, valamint dr Szokoly Tamás orsz. képviselő szintén 10 darabot 50 korona értékben a körnek adományozott, melyeket hálás köszö ettel vett tudomásul a közgyülés, Diósy Ferencnek is, aki szép cégtáblát ajándékozott a körnek 30 korona értékben. Következett ezután a tisztujitás, mely Diósi Ferenc elnök, Hann Lajos, Sziládky Ernő és Wégner Mór szavazatszedő bizottsági tagok közreműködése mellett következőkép ejtetett meg:

Diszelnök: Dr. Barabás Béla. Örökös tiszteletbeli elnökök: Id. Daday József, Csobánczy Lajos. Örökös tiszteletbeli jegyző: Schwartz Izidor. Elnök: dr. Stokker József. I. Alelnök: dr Adorján Emil. II. alelnök: Cser János. Jegyző: Müller Béla (uj) II. Jegyzők: dr. Cseresnyés Béla (uj) dr. Sarkady Sándor (uj). Pénztárnok: Weisz Lajos. Ellenőr: Balogh Döme. Könyvtárnok: Katona Mihály. Ügyész: dr. Fenyő Sándor. Számvizsgálók: Mertz János, Stettner István, Wégner Mór. Választmányi rendes tagok: Dr. Altman Jakab, Balogh János (uj), Beczkay Lajos, Bencz Gyula, Benrád Albert (uj) Berecz ky Sándor, Borbély Márton (uj), Czeglédy Jeremiás, Dérv János, Dévald Mihály (uj). Diósy Ferenc, dr. Dőri Ferenc, Fried Ferenc, dr. Halász Lajos, Hann Lajos, Ifj. Joó Ferenc, Kelen Béla (uj), Kezdődy Gyula, Király Zsigmond. Kiss Dávid, Kovács Pál (uj) Köblös Ferenc, Kuglis János, Márkucz Sándor, Máthé István, Mezey János (uj), Mokry János, Molnár János, Nagy János, Nagy János (Jésus), Nagy József (uj), dr. Olasz Béla, Orbán Ferenc (uj) dr. Pácz Sándor, Pásztay Lajos (uj), Pelley Sándor, Ramminger István, Rokszin László (uj), Schwartz Izidor, Székely Sándor (uj), Sziládky Ernő, Szokoly Tamás, Tátray Sándor, dr. Thury László (uj), Vicsay István, Weisz Károly, Zana K. Vilmos, Zboray Gyula.

Az uj tisztikar tiszteletére a jövő vasárnap 23-án este a Rimanóczy-vendéglő (Kőrőzs) felőli részében a kör táncestélyt tart.

—

A Várad-Velencei Kath. Kör közgyülése. Fenállásának örödik esztendejébe lép az idén a Velencei Katholikusok Társas-Köre. Az uttörő évek nehéz akadályain átvergődve, most már önbizalmában is megerősödve remény teljesebbnek igérkezik az egylet jövője. Biztos várható, hogy helyes gazdálkodási elvek mellett s ambiciózus és önzetlen vezetők buzgólkodásával a nemes irányu egylet fel fog virágzani s betölti fontos hivatását: a kath. érdekek megvédését ezen a veszélyes ponton. Az egylet folyó évi március 1-én d. u. 5 órakor tartja évi rendes közgyülését a Kolozsvári-utcán levő helyiségében. A közgyülés legtőbb tárgya az *uj elnők* választása, miután a kör régi érdemes és áldozatkész elnöke *Gábrielly* Lajos a káptalan tagjává lett. A közgyülésre a tagok külön is meghivatnak.

IRODALOM.

—

A Kis Pajtás 25-ik száma változatos tartalommal jelent meg. A »Kis Pajtás« jelen sz ma élénken, igazolja, hogy a gyermeknépség egész lelkivilágát felöleli. Iskolás gyermekek dolgozatait mutatja be és ezáltal szellemi munkásságra sarkalja az apró népséget. Gazdag tartalmával lebilincseli a kis pajtásokat. Az érdeklődő szülőknek a legjobb lélekkel ajánlhatjuk. Február—junius végéig 3 kor. Megrendelhető Kis Pajtás, Budapest, VII., Thököly-ut 16. cimen. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

MULATSÁG.

—

Farsangi naptár.

Február 22. A posta és távirda altisztek és szolgák táncvigalma a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 26. Ableta-bál a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 29. Tiszti táncmulatság a Kereskedelmi Csarnokban.

Március 1. A Negyvennyolcas Népkör bálja.

KÖZGAZDASÁG.

—

Értéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, febr. 17.

Osztrák hitelrészvény	—	—	626.25
Magyar hitelrészvény	—	—	734.75
Leszámitoló bank	—	—	463.—
Rimamurányi	—	—	509.25
Osztrák m. államvasuti részv.		—	644.50
Közuti vasut	—	—	528.50
Városi villamos vasut	—	—	282.50

—

A gabonatőzsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, febr. 17.

Buza okt.	50 kilogrammonként		12.57
Buza ápr. 1908	—	—	11.91
Rozs ápr.	—	—	11.81
Zab ápr.	—	—	8.51
Tengeri máj. 1908.	—	—	7.32

—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1907. febr. 17.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	—	109.25
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	—	92.—
Magyar koronajáradék	—	—	81.25
Magyar földtelherment. kötvény 4. sz.			92.—
Horvát-szlavon földtelherment. kötvény			95.—
Magyar nyeremény sorsjegy kölcsön			185.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön			140.—
Osztrák járadék papirban	—	—	91 57
Osztrák járadék ezüstben	—	—	96.50
Osztrák járadék aranyban	—	—	113.75
Osztrák korona járadék	—	—	29.55
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	146.—
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	1780.—
Magyar bitelbank-részvény	—	—	633.50
Osztrák hitelbank-részvény	—	—	726.50
Osztrák magyar államvasuti	részvény		693.50
20 frankos (Napoleondor)	—	—	19.20

NYILTTÉR.

—

Kelemen Béla
könyvkötészete
NAGYVÁRAD,
Nagypiac-tér,
(Andrényi-palota.)

ROSENBERG IZSÓ
cement és épitkezési anyagok üzletét és betonépitési irodáját
a Füchsl-palota (volt Bihar-kávéház)
Nagypiacz-téri részébe
helyezte át.

Szigligeti-Szinház.

Ma, kedden, február 18 án szinre kerül:

Ujdonság itt harmadszor!

Tündérszerelem.

Regényes daljáték 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Máté	— — —	—	Szarvassi S.
Borbála, a neje	—	—	T. Pogány Janka
Gergő, a fiuk	—	—	Szántó G.
Orzse, a leányuk	—	—	Lányi Edith
Csalabér, bakter	—	—	Hajnal György
Csalakerné	— —	—	Simon Mariska
Vizi király	— —	—	Fehér Gyula
Csilla, leánya	—	—	Károlyi Leona
Cincér, tücsök király	—	—	Palásthy Sándor

HELYÁRAK: Páholy (5 sor) 14 korona. Oldalsó emeleti páholy 12 kor. Második emeleti páholy 8 kor. Zsölye 3 kor. Karszék 2 kor. 40 fill. Támlásszék 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill. közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill II. emeleti zártszék 60 fill. Földszinti ülőhely 1 kor. Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a szinház jobb oldaláu, a bérházzal szemben, d. e. 10 től fél 1 óráig, d. u. fél 4-től 6 ig. Esti pénztárnál 7 órakor.

Kezdete fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, szerdán, február 19-én szinre kerül:

Tündérszerelem

Regényes daljáték 3 felvonásban.

Vonatok érkezése és indulása.

—

Nagyváradra érkezik:

Budapest felől: Délben 12.26 (gyorv.), d. u. 3.44, éjjel 10.00; d. u. 3.25; este 7.07 (gyorsv.); éjjel 1.42; éjjel 2.11 (gyorsv.); reggel 7.11.

Kolozsvár felől: Éjjel 10.44; éjjel 2.32 (gyorsv.); este 8.30; reggel 8.36 (gyorsv.); d. e. 11.10; d. u. 4.09 gyorsv.); reggel 7.23.

Szeged—B.-Csaba felől Reggel 8.28; reggel 9.40; délben 12.05 (motor); d. u. 3.10 (motor); d. u. 4.00; este 8.10.

Székelyhid—Margitta—Érmihályfalva felől: Reggel 9.04; d. u. 4.05; este 8.35.

Ossi—Gyoma felől: Reggel 9.20; este 8.25.

Belényes—Vaskóh felől: D. e. 9.49; este 8.44.

Nagyváradról indul:

Budapest felé: Éjjel 11.09; éjjel 2.38 (gyorsv.); d. u. 2.05; reggel 8 43 (gyorsv.); d. e. 11.36; d. u. 4.15 (gyorsv.); reggel 7.28.

Kolozsvár felé: Délben 12.41; d. u. 4.10; este 7.14 (gyorsv.); éjjel 2.08; éjjel 2.18 (gyorsv.); reggel 5.45.

Szeged—B.-Csaba felé: Reggel 6.02; reggel 8.01 (motor); d. e. 10.20; d. u. 1.13 (motor); d. u. 4.45; este 7.40.

Székelyhid—Érmihályfalva—Margitta felé: Reggel 7.18; délben 12.31; d. u. 4.25.

Ossi—Gyoma felé: Reggel 6.20; d. u. 2.00.

Belényes—Vaskóh felé: Reggel 5.30; d. u. 4 30

REGÉNYCSARNOK.

TÉVUTON.

Regény.

Irta:

ALESSANDRO SCARPA.

(Folytatás.) (3)

A portiére hátratolatott és az inas »Klinger tábornokot jelenté.

Klinger tábornok jó öreg osztrák nemes volt, kinek annyiban kedvezett a szerencse, hogy lovag-ezredével Sadovánál kitüntethette magát, de azután, haragra gyúlva a »nemzeti kudarc« felett, a fegyverforgatásról lemondott s az elbocsáttatása alkalmával nyert tábornoki cimmel, teljesen a képirásnak szentelte magát. Ezredében mindig festő-génienek tartották s nagy dicsőségre tudott szert tenni azon utánozhatatlan modorral, melylyel aranyironjával, régi levélboritékok vagy névjegyek hátára rajzolgatta a vágtató lovakat, a nyakukra hajló sovány lovászokkal. E müremekeken különösen a kivitel meglepő gyorsasága képezte a bámulat tárgyát. Azóta, Párisban tanulmányozta »a müvészetet«, a Salon juryje három izben vissza utasitotta képeit s ő abban egyezett meg önmagával, hogy ezt kitüntetések tekinti, egy Rousseau, Delacroix és sok más hasonló martyr fényes példája szerint, kik ugyanazon sorssal voltak kény eleneh beérni. Meg nem értett lángész minőségében Párisból el s rómába költözött, hol a piazza Navona egy pompás mütermében mint festő telepedett le. E müterem naponta háromtól ötig nyitva állt a közönség előtt s a római világnak kedvelt találkozó helye lett.

Kedélyesen megmosolyogták a vén katona müvészetét, a nélkül, hogy őt nevetségesnek találták volna. Ő nemcsak becsületes ember, de a szó legnemesebb értelmében gentleman is volt. Mint számos nőtelen ember, kinek agglegénysége egy boldogtalan ifjukori szerelemnek következménye, zord és éles szavu volt, érzelgös háttérrel, vagyis, röviden mondva: setét életnézetü idealista volt. Feszes, szép arcu öreg katona létére, kemény ingallérával és regényes szemeivel, a római előkelő hölgyvilág különös kegyébe zárta Klinger tábornokot.

— Szép öntől, hogy felkeres bennünket, — köszönté őt a grófné szivélyesen s dideregve tevé hozzá: — Nemde, kellemetlen az időjárás? Üljön ide s próbáljon felmelegedni.

Ilsenbergh gróf iróasztalától feléje fordulva, mondá: — Hogy van, tábornok? — azonban rögtön cikke fölé hajlott ismét, megjegyezve: — Az oly régi ismerős, mint ön, megfog bocsájtani, ha tovább dolgozom — még csak pár sor, három szó van hátra. Ezek komoly idők s mindegyikünknek küzdve meg kell állnia helyét! —

A tábornok kérte, ne zavartassa magát. A grófnő p r szót mondott egy zeneestélyről, a gróf rövid vártatva a befejező vonalt huzta a cikk alá s diadalmaskodva mondá: — Ezen lesz mit fejtegetniök! — s oda ült a kettőhöz a kandalló mellé.

Ekkor kocsi ált meg a kapusziuben.

— Ez Truyn lesz, tegnap érkezett — szólt a grófnő, s csakugyan gróf Truynt jelenték.

Truyn Erich, — akkor Rómában — körülbelül harmincéves lehetett, korán őszült hajjal, s közömbösen pislantó szemekkel. A »jégbe hütött Truynnak« nevezték, mert mindig azt a hatást tette, mintha a legmagasb előkelőség jegéke hütötte volna magát. Rideg külseje végtelen dölyf hirébe keverte — és nemes bensejét rágalmazta.

Kivételesen nemes és jó ember volt, s a mit dölyfnek vettek nála nem volt egyéb egy igen érzékeny természet félénkségénél, mely egy izben tán nevetségessé válva eszményi tulzásai által, érzelmeinek szentélyét most gondosan elrejté a sokaság gunyja elő.

— Oh, Truyn! Megjött valahára, hogyan van? — fogadja a grófnő lekötelező szivélyességével.

— Mint mindig, — felelé Truyn, hogylétére vonatkozólag.

— Hát feleséged, mit csinál? — kérdé Ilsenbergh,

— Nem tudom.

— Még mindig Nizzában van?

— Nem tudom. — E szavaknál arca különösen rideg és hozzáférhetetlen kifejezést öltött.

— Soká szándékszik Rómában maradni? — fordult feléje a grófné, a társalgást kellemesebb tárgyra igyekezvén átvinni.

— A mig kis pajtásomnak tetszeni fog, s egészségére jó hatással lesz, — felelé Truyn. Kis pajtásának nevezte t. i. egyetlen gyermekét, egy körülbelül tizenkét éves leánykát.

— Mielébb el kell hoznia a kis Gabriellet, jegyzé meg a grófné, — az én Mimim és Lintsim egykoruak vele.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Sebők Gyula (Budapest.) A vasárnapi számból helyszüke miatt kimaradt, de most közöljük mint kritikát. Kérünk máskor is efélét, szivesen közöljük.

B. B. Alkalmilag simitással közöljük.

A. I Szintén.

A szerkesztésért felelős
Dr. VUCSKICS GYULA.

SEBŐ IMRE

könyv-, zenemü-, papir-irószerkereskedő ajánlja dusan felszerelt raktárát a magyar német francia és angol irodalom összes termékeiből, nemkülönben dus választéku raktárát

papir s irószerekben

legjutányosabb árak mellett.

Pontos kiszolgálás.

67—1908. V szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a margitai királyi járásbiróságnak 1907. évi Sp. 44—9 számu végzése következtében dr Pálfy Gyula ügyvéd által képviselt Farkas Gergely javára Orbai Illés ellen 126 korona — fill. s jár. erejéig 1907. évi junius hó 17-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 668 koronára becsült következő ingóságok, u. m. sertések, lovak, gazdasági szerek és butornemüek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a margittai kir. járásbiróság 1907-ik évi V. 258—5 számu végzése folytán 126 kor. tőkekövetelés, 6 kor. után ennek 1907. évi május hó 1 napjától járó 5 százalék kamatai, és eddig összesen 124 kor. 69 filiérben biróilag már megállapitott költségek erejéig, Cséhteleken végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1908 február hó 19-ik napjának délu áni fél 3 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat más sok is le és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX t.-c. 120 § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Margitán, 1908. évi fek. hó 1. napján.

Jóny,
kir. bir. végrehajtó.

Legjobbak a Moskovits czipők. Kossuth-utcza 5.
24

Közgazdasági Bank r.t.
Nagyváradon, Teleky-u. 10.
Telefon 742. Telefon 742

Hitelt nyujt váltóra, folyószámlára, értékpapirra, betáblázás mellett ingatlanokra.

Elfogad betéteket

5%

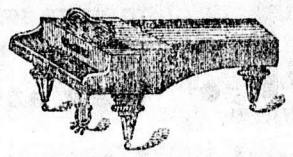
kamatozás mellett a betét napjától számitva. (Betét kamat adót a r. t. viseli.)

Takarékosság előmozditása céljából forgalomba hozta **Selfmen-féle takarék pers-lyeit,** melyek már is nagy népszerüségnek örvendenek. Ily perselyek 6 korona betét l-fizetése ellenében a pénztárnál kaphatók.

Az igazgatóság.

Leszállitottuk
az árakat
minden egyes divatcikkben a
leltár előtt!
Ruhaszövetekben, selymekben, vászon és asztalnemüekben, szőnyeg és függönyökben nagy választék meglepő olcsó árak mellett.
Wallerstein
Fülöp Fiai
Bémer-tér, Pannonia mellett

Van szerencsém értesiteni a nagyérdemü zenekedvelő közönséget, hogy a Szent János-utcai 1 sz. alatt levő raktáramban nagy választékban vannak

ZONGORÁK
és
PIANINOK

eladásra, hangversenyre, estélyekre, ugyszintén

havi bérletre igen olcsó árban

számitva. — A nagyérdemü közönség pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

Özv. Mustó Jánosné.

Olcsó bevásárlási forrás!!
ÜVEG- és PORCELLÁN árukban
SZICHTA TIVADAR üvegkereskedésében
KOSSUTH-UTCA 2. szám (volt Blum-féle üzlet.)

Nagy raktár asztali, teás, kávés és mindennemü **üvegkészletekben**, függő- és asztali **lámpákban**. Különféle **disztárgyak** és **alpacca evőeszközökben**. Elvállaltatnak **képek keretezésre** és minden más **üveges munkák olcsó árban.** — Csődtömegtől átvett áruk minden elfogadható árban. **Nagy raktár táblaüvegben.**

Részvénykicserélési felhivás.

Alapszabályaink 3 §-a értelmében az 1907. szeptember hó 22-ik napján tartott közgyülési határozat alapján, kibocsátott 1168 drb. uj részvény kibocsátási müveletének befejeztével, intézetünknek minden két drb. régi 150 korona névértékü részvénye 1 drb. uj 300 korona névértékü részvényre cserelendő ki. Felhivjuk tehát t. részvényeseinket, hogy a birtokukban levő részvényeket az összes még le nem járt szelvényekkel együtt 1908. március hó 31-ig vagy postán bérmentve hozzánk beküld-ni vagy pedig intézetünk pénztáránál átadni szivesked-jenek. Az átvett részvények ellenében az uj 300 koronáról szóló részvényeket 1908. február hó 15-től kifogjuk szolgáltatni.

Ezen átiras fejében minden 300 korona névértékü részvény után bélyeg és kiállitás dij fejében 3 26 korona fizetendő.

Végül felkérjük az uj részvényesek tulajdonosait is, hogy bennünket f hó 29-ig bezárólag értesiteni sziveskedjenek, hogy a jegyzett részvényeket milyen névre állitsuk ki, mert ellen esetben arra a névre fogjuk azokat kiállitani, amely alatt a részvényeket jegyezték.

Nagyvárad, 1 08. február hó 15-ikén.

Te jes tiszteletttel

A «Nagyváradi Hitelbank Részvénytársaság»
Igazgatósága.

Hirdetések

felvétetnek

e lap kiadóhivatalában.

Tanitók és magánhivatalnokok

egy előkelő életbiztositó részvénytársaság helyi képviseletének átvétele által igen tekintélyes mellékjövedelemre tehetnek szert. Ajánlatok **„B. R. mellékjövedelem“** jelige alatt Győri és Nagy hirdetési irodájába, Budapest, (Magyar-utca 8. szám) cimzendők.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

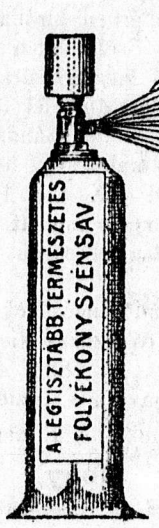
ujonnan berendezve kartelen kivül szállitanak azonnal bármily mennyiségü természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhirü buziásfürdői szénsav forrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra

össze nem téveszthető mesterségesen előállitott, kevésbé kiadós szénsavval

Megbizható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás!

buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

egész és féliteres üvegekben.

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás.

Elsőrendü asztali viz!

Felvilágositással készségesen szolgál. 248 1—200

Muschong-buziásfürdői szénsavmüvek és ásvány-vizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgönyeim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz.

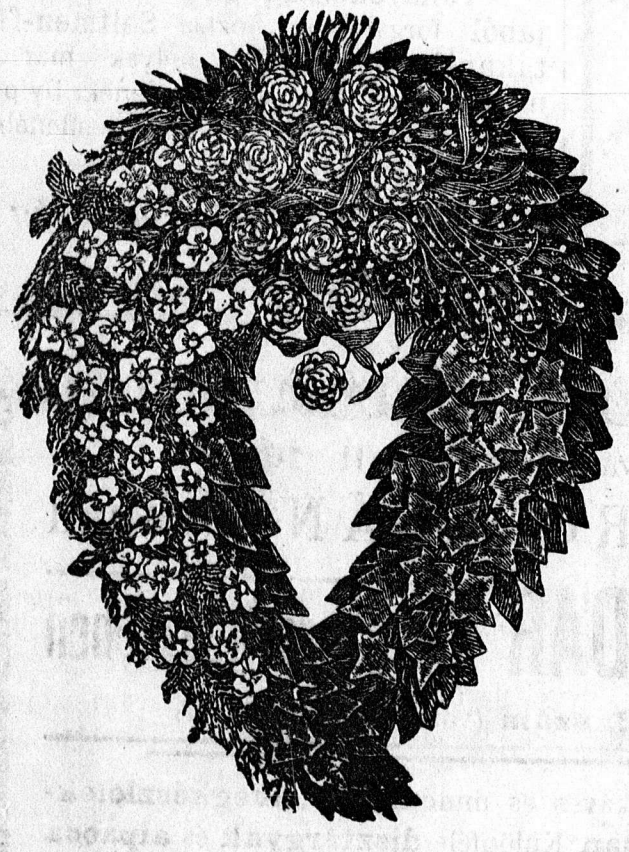
Ügyes helyi képviselők kerestetnek.

Élő virágokból:

menyasszonyi és mindenféle alkalmi csokrok, ünnepi koszoruk, gyászkoszoruk, felirattal vagy anélkül, ficuslevél és pálmalombokból,

ugyszintén gyászjelképek, szivkeresztek, horgony keresztek stb egészen frissen levágott virágokból kaphatók.

Csokrok menyasszonyi, koszoruleányi, báli vagy bármily alkalomra, szép berlini papirtartóval 1—3 frtig.

Csokrok atlasztartóval 3 frt 50 krtól 6 frtig, selyemtartókban **rózsa** és **kamé-liák** 8 frttól 12 frtig, ami ezelőtt 15—20 frtba került.

Csokrok a legfinomabb mintájuak, a legujabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem, csipke és atlasz tartókkal 18—25 frtig, ami ezelőtt 40—50 frtba került.

Gyászkoszoruk igen szép, tartós zöld és szép virágokkal diszitve 1—3 frtig.

Babérkoszoruk ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból diszitve 2 forinttól 10 forintig.

Kivánatra részletes faj- és arjegyzéket mindennemü kertészeti cikkekből ingyen és bérmentve küldök, vidéki rendeléseknél kérem a pontos cimet, valamint a rendelmény postán vagy vasuton szállittassék. Rendelésnél előleg nem szükséges, a küldemények utánvéttel küldetnek.

Kiváló tisztelettel

Farkas József,

a váradvelencei mükertészet és rózsatelep tulajdonosa

Nagyváradon.

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.